

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

22 april 2025

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Informatie kostenontwikkeling WLQ+

Advies

1. Vast te stellen de GS-brief aan PS 'Informatie kostenontwikkeling WarmtelinQ+'
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om in de brief aan PS op te nemen dat op termijn ook kan worden gekozen voor andere invoedingsbronnen.

Bijlagen

1. GS brief aan PS – informeren over kostenstijging WarmtelinQ+

1 Toelichting voor het College

De aanbesteding voor de aanleg van WarmtelinQ+ (warmtetransportleiding Rijswijk-Leiden) is een forse tegenvaller, de aanbiedingen zijn veel hoger dan geraamd. De provincie is als belangrijke stakeholder en subsidieverstrekker geïnformeerd en betrokken door de directie van WarmtelinQ.

WarmtelinQ analyseert en onderbouwt de kostenstijging en communiceert dat ingezet wordt op voortzetting van het project.

Afstellen van het project zou negatief uitstralen op de warmtetransitie in Zuid-Holland en breder in relatie tot betaalbaarheid en haalbaarheid nationaal. Nu ook Zuid-Holland een netcongestie provincie is en in de Tweede Kamer de Wet collectieve Warmte behandeld gaat worden is de noodzaak en urgentie juist groot om oplossingen voor collectieve warmte door te zetten en verder te versnellen.

De impact is groot. Forse kostenstijgingen worden bij allerlei (infra)bouwprojecten gesignaleerd. De minister van Klimaat en Groene Groei (KGG) heeft de Tweede Kamer hierover geïnformeerd op 21 februari 2025.

De kamerbrief is op 24 februari met een lid GS-brief verstuurd aan de Provinciale Staten om te informeren over deze kostenstijging. Deze lid GS-brief stond 19 maart op de procedureagenda van de commissie Economie & Energie. Tijdens de vergadering kwamen er vragen en is toegezegd om Gasunie te vragen een toelichting te geven in een technische sessie in aanwezigheid van het ministerie van KGG. Daarbij is benoemd dat dit tenminste deels in beslotenheid zal moeten plaatsvinden. Gasunie en KGG hebben deelname aan de technische sessie toegezegd.

De passage in de kamerbrief 'Het kabinet zal er bij Gasunie en andere betrokken partijen, zoals de provincie Zuid-Holland, op aandringen om nader inzicht te krijgen in de kostenstijging en het mogelijke handelingsperspectief' riep vragen op over de wijze waarop de provincie wordt aangesproken. Het ministerie heeft op ons verzoek hierop een verduidelijking gegeven dat met de zin bedoeld wordt dat met betrokken partijen, zoals PZH, onderzocht wordt wat het handelingsperspectief is. En dat 'het aandringen op nader inzicht in de kostenstijging' enkel betrekking heeft op Gasunie.

Dit GS voorstel richt zich op de informatievoorziening in een technische sessie en bespreking van deze informatie in de commissie Economie en Energie. In deze fase is er geen sprake van (voorstellen tot) bijdragen aan de kosten. Een eventueel verzoek tot een financiële bijdrage zal apart voorgelegd worden aan het college en de Staten.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 3 - Schone energie voor iedereen
Financiële risico's	: Geen financiële risico's

Juridisch kader

Er wordt niets vastgesteld en er worden geen verplichtingen aangegaan.

2 Voorafgaande besluitvorming

In het coalitieakkoord 2016-2019 heeft de provincie de ambitie uitgesproken bij te willen dragen aan de ontwikkeling van het warmtesysteem Zuid-Holland. Warmtebedrijf Rotterdam (WbR) werkte in die periode aan een project om warmte te gaan leveren aan het bestaande warmtenet in Leiden waar de gasgestookte Uniper centrale aan vervanging toe was. Daarbij werd een plan ontwikkeld om deze warmte met een leiding van Rotterdam naar Leiden te gaan leveren als onderdeel van het warmtesysteem Zuid-Holland. Gezien het bovenlokale karakter en de aansluiting bij de provinciale beleidsdoelstelling werd de provincie minderheidsaandeelhouder (2,5%) in WbR, naast de Gemeente Rotterdam. WbR kwam met Vattenfall overeen om Leiden van Rotterdamse restwarmte te voorzien, waarbij de provincie een soort van garantstelling tekende in de vorm van een “comfort letter”.

Gasunie was, mede op voorspraak van het ministerie van EZK (nu KGG), gestart met de ontwikkeling van een warmteleiding tussen Vlaardingen en Den Haag (WLQ). Een aparte warmteleiding van Rotterdam naar Leiden bleek erg kostbaar, in overleg met Gasunie en EZK werd daarom een aftakking van de WLQ naar Leiden (WLQ+) verkend als alternatief voor de WbR leiding. Deze leiding bleek kosteneffectiever, ook in vergelijking met andere oplossingen voor duurzame warmtelevering aan Leiden. Na een intensief traject met WbR, EZK en gemeente Rotterdam is na een dreigend faillissement van WbR uiteindelijk overeengekomen dat Vattenfall WbR overnam, Rotterdam de verantwoordelijkheid nam voor het Rotterdamse warmtenet, het ministerie van EZK en Gasunie de verantwoordelijkheid namen voor warmteleiding naar Den Haag (Warmtelinq) en Leiden (Warmtelinq+) en de provincie onder kwijting van andere verplichtingen de aanleg daarvan met een subsidie van € 81 mln zou ondersteunen. Het betreffende Statenvoorstel vindt u [hier](#).

Conform de beschikking is inmiddels in een drietal tranches een totaalbedrag van 36,8 mln verstrekt (2022: €8, 2023 €8 en 2024: €20,8 miljoen). De eerstvolgende subsidieverstrekking (€28 miljoen) is volgens de begroting voorzien in 2026. In relatie tot de realisatie van Warmtelinq+ is door PS het besluit inpassing Warmtelinq Rijswijk-Leiden genomen [12 juni 2024]. Beide besluiten zijn het resultaat van een langjarige en grote inspanning van de provincie. Warmtelinq wordt met een bijdrage van circa 7 PJ gezien als een belangrijke bouwsteen voor het verder te ontwikkelen warmtesysteem van de toekomst waarmee in totaal tot 30 PJ aan warmte uit de Rotterdamse haven ingezet zou kunnen worden ter vervanging van aardgas-verwarming van gebouwen en kassen. Hiermee kan orde grootte 30% van de totale toekomstige warmtevraag in de gebouwde omgeving en glastuinbouw bediend worden. Bij het proces zijn vele partners betrokken waaronder het Rijk, gemeenten, RES-regio's, warmtesector en netbeheerders.

In relatie tot de realisatie van Warmtelinq+ is op 12 juni 2024 door Provinciale Staten het besluit

inpassing WarmtelinQ Rijswijk-Leiden genomen.

3 Proces

De provincie is in januari door de directie van WarmtelinQ geïnformeerd over alarmerende kostenstijgingen voor de realisatie van het leidingtracé Rijswijk-Leiden (WarmtelinQ+) en voorzieningen. Dit heeft niet alleen directe impact op het project zelf maar ook op de bredere warmtetransitie en energietransitie. Zowel in de provincie als daarbuiten. De kostenstijgingen zijn het gevolg van bekende ontwikkelingen in de prijsvorming van materialen, voorzieningen en arbeid. Dit speelt in de gehele economie. Echter blijkt de impact voor het project veel groter dan in het algemeen mag worden aangenomen.

Gasunie-WLQ en het ministerie van KGG werken aan de financiële analyse en oplossingen. De provincie is ook betrokken bij de gesprekken. Er hebben meerdere ambtelijke en bestuurlijke overleggen plaatsgevonden met het ministerie van KGG en Gasunie.

Ambtelijk wordt door de provincie bijgedragen aan inhoudelijke teksten die relevant zijn voor het dossier.

Op 2 april vindt bestuurlijk overleg plaats met gedeputeerden Van Leeuwen en Potjer, plaatsvervangend DG mevrouw Kollau van het ministerie van KGG en de heer Coenen van de Raad van Bestuur van Gasunie.

4 Participatie en rolneming

In dit dossier wordt contact onderhouden tussen Gasunie-WarmtelinQ, het ministerie van KGG, de provincie en de gemeenten in de Leidse regio.

5 Communicatiestrategie

Gasunie-WarmtelinQ, het Rijk, de provincie en de Leidse regio hebben afgesteld over de communicatie naar buiten en de woordvoering. Daarbij is het vertrekpunt dat de communicatie primair bij Gasunie-WarmtelinQ ligt waarnaar verwezen zal worden. Er wordt gezamenlijk afgesteld en gewerkt aan de inhoudelijke informatie en teksten.